

DENTAL AND MEDICAL PROBLEMS

QUARTERLY

2015, Vol. 52, No. 4 (October–December)

Publisher

Official Organ Wrocław Medical University and Polish Dental Society

Editor-in-Chief

TOMASZ KONOPKA

Secretary

ANNA PARADOWSKA-STOLARZ

Editorial Board

TERESA BACHANEK (Lublin, Poland), ZDZISŁAW BEREZNOWSKI (Gdańsk, Poland), EINAR BERG (Bergen, Norway), WOJCIECH BŁONSKI (Johnson City, USA), MARIA BUSCEMI (Palermo, Italy), MARIA CHOMYSZYN-GAJEWSKA (Cracow, Poland), BEATA CZARNECKA (Poznań, Poland), PETR DÍTĚ (Ostrava, Czech Republic), MARZENA DOMINIAK (Wrocław, Poland), JOSÉ DURAN VON ARX (Barcelona, Spain), UWE ECKELT (Dresden, Germany), OMAR EL-MOWAY (Toronto, Canada), KATARZYNA EMERICH, (Gdańsk, Poland), THOMAS GEDRANGE (Dresden, Germany), JAKUB GOŁĄB (Warsaw, Poland), RENATA GÓRSKA (Warsaw, Poland), MICHAŁ JELEŃ (Wrocław, Poland), URSZULA KACZMAREK (Wrocław, Poland), MILAN KAMÍNEK (Olomouc, Czech Republic), BEATA KAWALA (Wrocław, Poland), THONGPRASOM KOBKAN (Bangkok, Thailand), KAZIMIERZ KOBUS (Polanica Zdroj, Poland), RYSZARD KOCZOROWSKI (Poznań, Poland), KRYSZYNA KONOPKA (San Francisco, USA), MARCIN KOZAKIEWICZ (Łódź, Poland), TADEUSZ F. KRZEMIŃSKI (Zabrze, Poland), NAZAN KUCUKKELES (Istanbul, Turkey), MARIUSZ LIPSKI (Szczecin, Poland), MARINA V. MAEVSKAYA (Moscow, Russia), STANISŁAW MAJEWSKI (Cracow, Poland), IWONA NIEDZIELSKA (Katowice, Poland), LESZEK PARADOWSKI (Wrocław, Poland), HYO-SANG PARK (Daegu, Korea), CHARLES PILIPILI (Louvain, Belgium), BOGUMIŁ PŁONKA (Wrocław, Poland), ALINA PÜRRIENĖ (Vilnius, Lithuania), MAŁGORZATA RADWAN-OCZKO (Wrocław, Poland), MONIQUE-MARIE ROUSSET-CARON (Lille, France), INGRID RÓŻYŁO-KALINOWSKA (Lublin, Poland), TERESA SIERPIŃSKA (Białystok, Poland), JERZY SOKALSKI (Poznań, Poland), ROSTYSLAV STUPNYTSKY (Lviv, Ukraine), FRANCISZEK SZATKO (Łódź, Poland), JACEK C. SZEPIETOWSKI (Wrocław, Poland), DANUTA WASZKIEL (Białystok, Poland), ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warsaw, Poland), DARIUSZ WOŁOWIEC (Wrocław, Poland), KRZYSZTOF WOŹNIAK (Szczecin, Poland), MAREK ZIĘTEK (Wrocław, Poland), ELENA BORISOVNA ZUEVA (Tashkent, Uzbekistan)

Native Speaker

MARCIN TERESZEWSKI, JASON SCHOCK

Technical Editorship

ANNA GEMZA, PIOTR GIL, PAULINA KUNICKA, ALEKSANDRA RACZKOWSKA, HELENA ŚNIEŻYK

Address of Editorial Office

Marcinkowskiego 2–6, 50-368 Wrocław, Poland

tel.: (+48) 71 784 11 33, 71 784 15 86

e-mail: dental@umed.wroc.pl

Redaktorzy tematyczni 2014–2015 (Thematic Editors)

Kariologia (Cariology)

Prof. TERESA BACHANEK (Lublin, Poland)

Endodoncja (Endodontics)

Prof. MARIUSZ LIPSKI (Szczecin, Poland)

Stomatologia wieku rozwojowego i profilaktyka stomatologiczna (Pediatric Dentistry and Dental Prevention)

Prof. URSZULA KACZMAREK (Wrocław, Poland)

Patologia jamy ustnej (Oral Pathology)

Prof. RENATA GÓRSKA (Warsaw, Poland)

Periodontologia (Periodontology)

Prof. ALINA PÜRRIENĖ (Vilnius, Lithuania)

Chirurgia stomatologiczna (Oral Surgery)

Prof. ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warsaw, Poland)

Chirurgia szczękowo-twarzowa (Maxillofacial Surgery)

Prof. IWONA NIEDZIELSKA (Katowice, Poland)

Zaburzenia czynnościowe narządu żucia (Disorders of Masticatory System)

Dr hab. TERESA SIERPIŃSKA (Białystok, Poland)

Implantoprotetyka (Implant Prosthodontics)

Prof. STANISŁAW MAJEWSKI (Cracow, Poland)

Ortodoncja (Orthodontics)

Prof. BEATA KAWAŁA (Wrocław, Poland)

Gerostomatologia (Gerodontology)

Prof. RYSZARD KOCZOROWSKI (Poznan, Poland)

Radiologia stomatologiczna (Dental Radiology)

Prof. INGRID RÓŻYŁO-KALINOWSKA (Lublin, Poland)

Materiałoznawstwo stomatologiczne (Dental Materials)

Dr hab. BEATA CZARNECKA (Poznan, Poland)

Redaktor statystyczny (Statistic Editor)

Dr hab. KRZYSZTOF TOPOLSKI (Wrocław, Poland)

Manuscript information website: www.dmp.umed.wroc.pl

Editor-in-Chief e-mail: tomasz.konopka@umed.wroc.pl

Informacje dotyczące artykułów: strona internetowa czasopisma www.dmp.umed.wroc.pl

Redaktor Naczelny e-mail: tomasz.konopka@umed.wroc.pl

To order "Dental and Medical Problems" subscription please contact:

Zamówienia na prenumeratę „Dental and Medical Problems” należy składać pod adresem:

Zofia Gacek, Marcinkowskiego 2–6, 50-368 Wrocław

faks: +48 71 784 00 32

e-mail: zofia.gacek@umed.wroc.pl

Cena jednego zeszytu wynosi 42 zł, rocznika 168 zł

Account number/ Numer konta:

PKO BP I/O we Wrocławiu 24 1020 5226 0000 6602 0024 7478

© Copyright

Manuscripts accepted for publication become the property of "Dental and Medical Problems" which is copyrighted by Wrocław Medical University and Polish Dental Society. The manuscripts cannot be published in whole or in part without the permission of the Editor

Print edition is the original version of the journal

© Copyright

Maszynopis zakwalifikowany do druku staje się własnością „Dental and Medical Problems”, którego prawa posiada Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz Polskie Towarzystwo Stomatologiczne. Artykuły nie mogą być publikowane w całości lub w częściach bez zgody Wydawcy

Wersja papierowa jest pierwotna

Indexed in: Scopus, DOAJ, GFMER, Index Copernicus, Ministry of Science and High Education, CiteFactor, WordCat, Directory of Research Journal Indexing

Punktacja: ocena parametryczna czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 5 pkt,

Index Copernicus – 103,64 (7,8 pkt)

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Czasopismo jest finansowane przez Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szlapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: EXPOL

Nakład: 180 egz.

Contents

From the Editor-in-Chief – 15 Years Have Passed	387
Editorial	
RAFAŁ MACIEJ NOWAK, ALINA STRZAŁKOWSKA, EWA ZAWIŚLAK: Treatment Options and Limitations in Transverse Maxillary Deficiency	389
Original Papers	
PAWEŁ STĘPIEŃ, HANNA GERBER: Clinical Follow-up Examination and the Patients' Perception – a Comparative Analysis of Treatment Outcomes Based on a Study Performed Among Patients with Fractures of the Upper and Middle Thirds of the Facial Skeleton	401
JOANNA JAKIEL, ANNA SZYSZKOWSKA, JOANNA M. SZCZERBA-GWÓZDŹ, MICHAŁ MELGES, MANSUR RAHNAMA: Salivary Cortisol Measurement as a Test for Dental Anxiety Before Tooth Extraction	408
ANNA PAULINA LEHMANN-KALATA, ANNA SURDACKA, EDYTA CIĘŻKA-HSIAO, EWELINA SWORA-CWYNAR, MARIAN GRZYMISŁAWSKI: Clinical Parameters of Oral Cavity, Physical and Microbiological Properties of Saliva in Patients with Obesity	415
MONIKA DOMARECKA, KRZYSZTOF SOKOŁOWSKI, MICHAŁ KRASOWSKI, MONIKA ŁUKOMSKA-SZYMAŃSKA, JERZY SOKOŁOWSKI: The Shrinkage Stress of Modified Flowable Dental Composites	424
MAŁGORZATA KRAWCZYK-STUSS, ANETA OSTROWSKA, BARBARA ŁAPIŃSKA, JOANNA NOWAK, ELŻBIETA BOŁTACZ-RZEPKOWSKA: Evaluation of Shear Bond Strength of the Composite to Biodentine with Different Adhesive Systems	434
MOHAMAD GHASSAN DANDACHLI: Bond Failure Rate of MBT Brackets Bonded with either Self-Etching Primer or Resin Modified Glass Ionomer vs Conventional Method – an <i>in Vivo</i> Study	440
TOMASZ KONOPKA, ŁUKASZ ZAWADA, AGATA KOBIERZYCKA, DARIUSZ CHRZĘSZCZYK: Periodontal Condition in 35–44 and 65–74 Year-Old Residents from Lower Silesia Region	447
ALEKSANDRA KALINA, PIOTR ROŻNIATOWSKI, PIOTR REGULSKI, ANNA TURSKA-SZYBKA: The Occurrence and Intensity of Taurodontism Among Patients in the Hospital of the Infant Jesus. Biometric Analysis of Panoramic Radiographs	455
Reviews	
RENATA GÓRSKA: Report of the American Academy of Periodontology Workgroup on Updating the Current Classification of Periodontal Diseases	462
KAMILA KOŁODZIEJCZYK, BEATA KAWAŁA, MACIEJ KAWAŁA, JOANNA BEDNARSKA, JOANNA ANTO-SZEWSKA-SMITH: EMG vs Precision and Accuracy in Dentistry	466
NATALIA LEWKOWICZ: Recurrent Aphthous Stomatitis – a Reflection of Gastrointestinal Diseases?	472
KATARZYNA ANNA HARŁUKOWICZ, URSZULA KACZMAREK: Effectiveness of Xylitol in Caries Prevention	479
DAGMARA PIESIAK-PAŃCZYSZYN, ALINA WRZYSZCZ-KOWALCZYK, JOANNA KOBIEJSKA-BRZOZA: A Comparison of Selected Regenerative Materials Used in the Management of Pulp Diseases – Review of the Literature	485
MARTA MRUŻYŃSKA, URSZULA KANAFFA-KILIJAŃSKA: Irrigants Used in Endodontic Treatment – Review of the Literature	491
Clinical Cases	
RAFAŁ KOSZOWSKI, JANUSZ MYRDA, ALEKSANDRA MYRDA, MONIKA GARDIASZ, SYLWIA WÓJCIK: Surgically Assisted Rapid Palatal Expansion Using Piezosurgery – Case Report	499
BARBARA OBŁOJ, JUSTYNA SĘDKIEWICZ, KATARZYNA LUDWIKÓW: Dental and Facial Characteristics of a Patient with Fetal Alcohol Syndrome – Case Report	505
BARBARA ZAWADZKA, ALINA PÜRRIENĒ, ARŪNAS RIMKEVIČIUS: Malignant Transformation of Oral Lichen Planus in Labial Location in a 23-Year-Old Woman – Case Report	512
MARCIN KUBIAK, PAWEŁ STĘPIEŃ: Focal Epithelial Hyperplasia (Heck's Disease) – Case Report of a Rare Disease in an Adult Caucasian Man	516
DOROTA CUDZIŁO, WOJCIECH SAWKO, PRZEMYSŁAW KOPCZYŃSKI: Oral Rehabilitation in Congenital Bilateral Permanent Canine Agenesis – Case Report	521
Index of Authors	527
Reviewers Who Reviewed Manuscripts Published in 2015 Year	529
Annual Contents 2015, Vol. 52, No. 1–4	531

Spis treści

Od Redaktora – minęło 15 lat	387
Artykuł redakcyjny	
RAFAŁ MACIEJ NOWAK, ALINA STRZAŁKOWSKA, EWA ZAWIŚLAK: Możliwości i ograniczenia leczenia niedorozwoju poprzecznego szczęk	389
Prace oryginalne	
PAWEŁ STĘPIEŃ, HANNA GERBER: Kliniczne badania kontrolne a subiektywne odczucia pacjenta – analiza porównawcza wyników leczenia na podstawie badań przeprowadzonych wśród pacjentów ze złamaniami w obrębie górnego i środkowego piętra twarzoczaszki	401
JOANNA JAKIEL, ANNA SZYSZKOWSKA, JOANNA M. SZCZERBA-GWÓZDŹ, MICHAŁ MEŁGES, MANSUR RAHNAMA: Ocena stężenia kortyzolu w ślinie dla oceny stresu pacjenta przed zabiegiem ekstrakcji zęba	408
ANNA PAULINA LEHMANN-KALATA, ANNA SURDACKA, EDYTA CIĘŻKA-HSIAO, EWELINA SWORA-CWYNAR, MARIAN GRZYMISŁAWSKI: Kliniczna ocena stanu jamy ustnej oraz właściwości fizycznych i mikrobiologicznych śliny u otyłych pacjentów	415
MONIKA DOMARECKA, KRZYSZTOF SOKOŁOWSKI, MICHAŁ KRASOWSKI, MONIKA ŁUKOMSKA-SZYMAŃSKA, JERZY SOKOŁOWSKI: Naprężenia skurczowe materiałów kompozytowych typu flow o zmodyfikowanej matrycy polimerowej	424
MAŁGORZATA KRAWCZYK-STUSS, ANETA OSTROWSKA, BARBARA ŁAPIŃSKA, JOANNA NOWAK, ELŻBIETA BOŁTACZ-RZEPKOWSKA: Wytrzymałość połączenia Biodentine ze światłoutwardzalnym materiałem kompozytowym w zależności od czasu aplikacji i rodzaju systemu adhezyjnego	434
MOHAMAD GHASSAN DANDACHLI: Odsetek niepowodzeń utrzymania się zamków ortodontycznych MBT za pomocą samowytrawiającego się primeru lub szklano-jonomeru modyfikowanego żywicą w porównaniu do metody tradycyjnej w badaniu <i>in vivo</i>	440
TOMASZ KONOPKA, ŁUKASZ ZAWADA, AGATA KOBIERZYCKA, DARIUSZ CHRZĘSZCZYK: Stan przyzębia mieszkańców województwa dolnośląskiego w wieku 35–44 oraz 65–74 lat	447
ALEKSANDRA KALINA, PIOTR ROŻNIATOWSKI, PIOTR REGULSKI, ANNA TURSKA-SZYBKA: Częstość występowania i stopień zaawansowania taurodontyzmu u pacjentów Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus. Analiza biometryczna zdjęć pantomograficznych	455
Prace poglądowe	
RENATA GÓRSKA: Raport grupy roboczej Amerykańskiej Akademii Periodontologicznej o aktualizacji klasyfikacji chorób przyzębia	462
KAMILA KOŁODZIEJCZYK, BEATA KAWALA, MACIEJ KAWALA, JOANNA BEDNARSKA, JOANNA ANTO-SZEWSKA-SMITH: EMG a precyzja i dokładność w stomatologii	466
NATALIA LEWKOWICZ: Afty nawracające jako objaw chorób przewodu pokarmowego	472
KATARZYNA ANNA HARŁUKOWICZ, URSZULA KACZMAREK: Efektywność ksylitolu w zapobieganiu próchnicy	479
DAGMARA PIESIAK-PAŃCZYŻYŃ, ALINA WRZYSZCZ-KOWALCZYK, JOANNA KOBIERSKA-BRZOZA: Porównanie wybranych materiałów regeneracyjnych stosowanych w leczeniu chorób miazgi zębów – przegląd piśmiennictwa	485
MARTA MRUŻYŃSKA, URSZULA KANAFFA-KILIJAŃSKA: Środki płuczące stosowane w leczeniu endodontycznym – przegląd piśmiennictwa	491
Prace kazuistyczne	
RAFAŁ KOSZOWSKI, JANUSZ MYRDA, ALEKSANDRA MYRDA, MONIKA GARDIASZ, SYLWIA WÓJCIK: Chirurgicznie wspomagane rozszerzenie szczęki z użyciem piezosurgery – opis przypadku	499
BARBARA OBŁOJ, JUSTYNA SĘDKIEWICZ, KATARZYNA LUDWIKÓW: Diagnostyka stomatologiczna pacjenta z alkoholowym zespołem płodowym FAS – opis przypadku	505
BARBARA ZAWADZKA, ALINA PÜRRIENĒ, ARŪNAS RIMKEVIČIUS: Transformacja nowotworowa liszaja płaskiego zlokalizowanego na wardze u 23-letniej kobiety – opis przypadku	512
MARCIN KUBIAK, PAWEŁ STĘPIEŃ: Choroba Hecka – opis przypadku rzadkiej choroby u dorosłego mężczyzny	516
DOROTA CUDZIŁO, WOJCIECH SAWKO, PRZEMYSŁAW KOPCZYŃSKI: Rehabilitacja narządu żucia w przypadku wrodzonej obustronnej agenezji kłów stałych – opis przypadku	521
Indeks nazwisk autorów	527
Recenzenci, którzy recenzowali artykuły opublikowane w 2015 r.	529
Roczny spis treści 2015, T. 52, Z. 1–4	535

Od Redaktora – minęło 15 lat

From the Editor-in-Chief – 15 Years Have Passed

Drodzy Czytelnicy,

polski pisarz science fiction średniego pokolenia Rafał Kosik napisał: „Przemijamy. Stare ustępuje miejsca nowemu, w ten sposób świat posuwa się naprzód. Ale pamiętajmy o tych, którzy odchodzą – ta pamięć daje im nieśmiertelność”.

Tak oto mija 15 lat bycia Redaktorem od 2001 r. *Wrocławskiej Stomatologii*, a od 2002 r. *Dental and Medical Problems*. Jestem czwartym redaktorem periodyku stomatologicznego wydawanego nieprzerwanie we Wrocławiu od 1960 r. Na naszych łamach opublikowano podczas tych 55 lat 2470 prac, z czego 944 prace oryginalne. Zestawienie liczby opublikowanych prac przez dotychczasowych redaktorów *Wrocławskiego Biuletynu Stomatologicznego*, *Wrocławskiej Stomatologii* oraz *Dental and Medical Problems* przedstawia poniższa tabela.

Redaktor i lata	Liczba prac	Oryginalne	Poglądowe	Kazuistyczne	Inne prace
Prof. dr hab. Tadeusz S. Owiński (1960–1971) Prof. dr hab. Stanisław Potoczek (1972–1995)	1224	317 (25,9%)	488 (39,9%)	323 (26,4%)	historyczne – 43 oraz sprawozdania – 53 (razem 7,8%)
Prof. dr hab. Bogumił Płonka (1996–2000)	111	30 (27%)	44 (39,6%)	23 (20,7%)	historyczne – 6 oraz sprawozdania – 8 (razem 12,6%)
Prof. dr hab. Tomasz Konopka (od 2001)	1135	597 (52,6%)	279 (24,6%)	189 (16,6%)	historyczne – 43, sprawozdania – 23 oraz listy do redakcji – 4 (razem 6,2%)

Zestawienie to dokumentuje zmianę charakteru czasopisma – od typowo edukacyjnego publikującego w latach 1960–2001 głównie prace poglądowe w języku polskim do naukowego przedstawiającego obecnie prace oryginalne najczęściej w języku angielskim. Pragnę przypomnieć, że od 2002 r. jesteśmy także organem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego, od 2004 r. kwartalnikiem, a od 2013 r. ewaluacja przyjmowanych do publikacji prac przebiega w systemie elektronicznym. Obecnie jesteśmy indeksowani w ośmiu międzynarodowych bazach danych i od kilku lat obserwowani przez najważniejszą z nich Journal Citation Reports. Od dekady czasopismo zawsze plasuje się w pierwszej trójce najwyższej indeksowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Index Copernicus polskich periodyków o tematyce stomatologicznej.

Podsumowując ten ostatni 15-letni okres *Dental and Medical Problems*, pragnę serdecznie podziękować wszystkim autorom polskim i zagranicznym za współtworzenie jakości merytorycznej naszego kwartalnika. Dziękuję wszystkim recenzentom za ogromny trud włożony w uszlachetnianie prac przyjmowanych do druku, jak również za recenzje negatywne, które w dużym stopniu decydują o poziomie naukowym czasopisma. Dziękuję bardzo wszystkim osobom odpowiedzialnym za techniczne powstanie każdego numeru – redaktorom językowym, statystykom, osobom odpowiedzialnym za skład i łamanie tekstu, drukarzom, osobom zajmującym się dystrybucją czasopisma. Bez Państwa żmudnej i ciężkiej pracy wydawanie naszego periodyku byłoby całkowicie niemożliwe. Wielu z Państwa oddało nam wspaniały dar, jakim jest ogromne i bardzo często społeczne zaangażowanie w tworzenie *Dental and Medical Problems*. Tylko dzięki temu ideowemu zapałowi mogłem i ja tak długo przetrwać na funkcji redaktora naczelnego. Jeszcze raz wszystkim Państwu dziękuję za możliwość współpracy.

Profesor Antoni Kępiński napisał: „Zwykle u największych nawet pesymistów istnieje choćby cień nadziei. Nadzieja bowiem jest warunkiem życia; musi istnieć wiara w przyszłość, gdyż życie jest ustawicznym dążeniem do przyszłości”. Konieczne jest zawsze wytyczanie nowych wektorów rozwoju – dotyczy to także tego czasopisma. Życzę kontynuatorom, aby zgodnie z ideą olimpijczyków dążyli zawsze tylko do *Citius, Altius i Fortius*.

Tomasz Konopka